

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/23/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817205291
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8817205291.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, vo veci starostlivosti súdu o R.. Q. H., V.. XX.X.XXXX, bytom pri matke, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Vranov nad Topľou, na návrh otca: F. S., V.. XX.X.XXXX, bytom L. Q. XX, za účasti matky: S.. R. H., V.. XX.X.XXXX, trvale bytom T.E. N. XX/XX, L. V. B., toho času R. XX, zast.: JUDr. Miloš Kaščák, advokát, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou a Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, o zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/92/2017-71 zo dňa 31.5.2018, v spojení s dopĺňacím rozsudkom sp. zn. 8P/92/2017-92 zo dňa 17.1.2019 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Predmet konania.

1. Predmetom konania je návrh otca mal. na zmenu úpravy styku.

Obsah napadnutých rozhodnutí

2. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol cit.:

„M e n í s a výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/77/2016 zo dňa 7.7.2016 a to tak, že otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s mal. Q. H., V.. XX.X.XXXX každú párnú nedeľu v roku v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod.

Matka je p o v i n n á maloleté dieťa na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať ho pred domom kde býva a otec je p o v i n n ý maloleté dieťa vrátiť matke v určenom čase.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Dopĺňacím rozsudkom zo dňa 17.1.2019 rozhodol cit.:

„V prevyšujúcej časti návrh otca zamietá.“

4. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8P/77/2016 zo dňa 7.7.2016 bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bola maloletá Q. H. zverená do osobnej starostlivosti matky, otec zaviazaný platením výživného po 50,- eur mesačne a stretávanie otca s dcérou bolo upravené každý párný týždeň v roku v sobotu a

v nedeľu od 14.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti matky. Rodičia spolu s maloletou Q. absolvovali spoločné stretnutie na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Vranov nad Topľou. Maloletá Q. spontánne, primerane veku počas stretnutia nadviazala kontakt, tešila sa zo stretnutia, prejavila citovú väzbu k otcovi, považuje ho skôr za kamaráta F., pretože jej to bolo tak prezentované, hlavne zo strany matky. Otec opakovane prejavil hlbokú citovú väzbu k dcére počas vzájomného stretnutia, aj počas nasledujúcich stretnutí. Otec má záujem postupne si ju brávať samostatne, bez prítomnosti matky. Bolo by dobré, keby mal. Q. poznala aj členov jeho rodiny. Maloletá si pamätala jeho brata, pýtala sa, ako sa má. Matka prejavila porozumenie s jeho snahou, súhlasila, aby spolupracovali a postupne pripravili dcéru na samostatné stretnutia. Manželia prejavili vôľu a ochotu dohodnúť sa v záujme dieťaťa, počas stretnutí v poradni sa dohodli, že by si zo začiatku otec mohol dcéru samostatne zobrať na 1-2 hodiny, neskôr na väčší časový úsek. Tiež je potrebné, aby rodičia spoločným postupom vysvetlili maloletej dcére, kto je jej skutočný biologický otec. Obaja rodičia akceptovali spoločnú dohodu, uvedomili si, že dieťa má právo poznať a vyvíjať vzťah s oboma rodičmi. Po absolvovaní konzultácií na referáte poradensko-psychologických služieb úradu práce rodičia na pojednávaní uviedli, že stretnutie otca s dcérou sa neuskutočnilo už mesiac a pol. Otec uviedol, že matka mu nedvíha telefón, neodpovedá na správy. Matka tvrdila, že vzhľadom na rodinné oslavy počas víkendy otcovi navrhla stretnutie s dcérou počas týždňa, ale otec o tieto stretnutia neprejavil záujem.

5. Prijal právny názor, že návrh otca na rozšírenie jeho stretávania s dcérou je dôvodný, preto mu čiastočne vyhovel. Výsluchom rodičov a oboznámením sa so správou kolízneho opatrovníka bolo potvrdené, že po schválení rodičovskej dohody v roku 2016, ktorá obsahovala aj úpravu stretávania otca s dcérou, sa tieto stretnutia riadne nerealizovali. Tvrdenia rodičov ohľadom dôvodov neuskutočnenia styku sa rozchádzajú. Komunikácia rodičov je konfliktná, alebo celkom zlyháva. Maloleté dieťa pre svoj vývoj potrebuje tak matku, ako aj otca. Dieťa má právo na zachovanie vzťahu k obom rodičom. Má právo stretávať sa s rodičom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti a rozvíjať vzťah rodič - dieťa a tiež vzťahy so širšou rodinou. Pre zdravý vývin, tak fyzický ako aj psychický, je rola otca v živote každého dieťaťa veľmi významná. Matka má zverené maloleté dieťa do osobnej starostlivosti a tak denným pôsobením na dcéru túto môže vychovávať, formovať. Podstatnú úlohu pri výchove dieťaťa však zohráva aj otec, ktorý nemá možnosť byť v dennom kontakte s dcérou. Pri realizácii stretávania sa s dieťaťom otec uplatňuje svoju úlohu pri výchove dcéry. Dokazovaním v súdnom konaní bolo potvrdené, že maloletá Q. svojho otca pozná, má k nemu vytvorenú citovú väzbu, nespráva sa k nemu odmietavo. Vzhľadom na vek maloletej, jej návštevu predškolského zariadenia, možno konštatovať, že dieťa je schopné tráviť čas aj bez prítomnosti rodiča, ktorému je zverené do osobnej starostlivosti. S prihliadnutím na zistený skutkový stav súd upravil stretávanie otca s dieťaťom každú párnú nedeľu v roku v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod. Prítomnosť matky pri stretávaní súd už nepovažuje za potrebnú a to vzhľadom na vek maloletej, ako aj skutočnosť, že komunikácia medzi rodičmi nie je bezkonfliktná, čo neprispieva k pokojnému priebehu stretnutia otca s dcérou. Maloleté dieťa má tiež právo rozvíjať aj vzťahy so širšou rodinou, s príbuznými zo strany otca, čo s poukazom na prítomnosť matky pri styku a jej odmietanie navštíviť otcových rodičov, nebolo doposiaľ možné. Súd nevyhovel návrhu otca v celom rozsahu, nakoľko úprava rodičovských práv a povinností musí v prvom rade zohľadňovať záujem maloletého dieťaťa. Keďže stretnutia otca s dcérou dlhšiu dobu neprebíhali pravidelne, dieťa ešte dobre nepozná prostredie kde otec býva, súd nepovažoval za vhodné upraviť stretávanie počas celého víkendy. Ak budú stretnutia prebiehať pravidelne, v pokojnej atmosfére, bude rozvíjaný vzájomný vzťah rodič-dieťa, bude možné v budúcnosti rozšírenie stretávania aj s nocovaním dcéry u otca.

6. Poukázal na ust. § 26, § 36, ods. 1 Zákona o rodine.

7. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Obsah odvolania, vyjadrení k odvolaniu

8. Proti rozsudku podala odvolanie matka mal. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil a upravil styk otca s dcérou za prítomnosti matky. V odvolaní uviedla, že napriek schválenej rodičovskej dohode navrhovala otcovi, aby sa s dcérou stretával častejšie, nesúhlasil so širšou úpravou styku. Preto si myslí, že návrh na zmenu úpravy styku otec nemyslí vážne. Dôkazom toho je skutočnosť, že je schopný uprednostniť nedeľné kúpanie pred stretnutím s dcérou. Vo vyjadrení na konkrétnych dátumoch ukázala, aký je záujem otca o stretávanie s dcérou. A pokračuje to takto aj naďalej. Podľa rozsudku otec mal prísť za dcérou aj v dňoch 2.6 a 3.6.2018 a v dňoch 16.6. a 17.6.2018. Samozrejme, že neprišiel. Ani

nezatelefonoval, ani nežiadal o preloženie stretnutia. Matka má záujem na tom, aby sa otec s dcérou stretával a v žiadnom prípade mu v styku s dcérou nechce brániť. Pretože pre jeho nezáujem nie doteraz upravený styk dodržiavaný, navrhovala, aby sa najprv spolu s dcérou stretávali častejšie a až potom si ju bude brať sám. K podobnému záveru dospel aj psychológ, ktorý ich vyšetril. Dcéra je na matku zvyknutá, nechce byť bez nej a mala z toho dôvodu problémy aj vtedy, keď začala navštevovať materskú školu. Preto navrhovala, aby s otcom dcéru pripravili na to, že bude dlhší čas s ním bez jej prítomnosti.

Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie v jeho napadnutých častiach postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých častiach vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

10. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z.).

11. Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä: a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj mal. dieťaťa, b) zastupovanie mal. dieťaťa, c) správa majetku mal. dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa (§ 28 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine).

12. Úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná a odvolací súd nemá za to, že by tomu bolo inak v predmetnej právnej veci. Záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Starostlivosť a výchova maloletého dieťaťa predpokladá zabezpečenie nielen materiálnych, ale i nemateriálnych podmienok, ktoré umožňujú rozvíjanie osobnosti maloletého dieťaťa. V procese socializácie maloletého dieťaťa je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Po rozpade rodiny s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obojom rodičom; preto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, nie je dôvod na to, aby rodič, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, aby sa tento rodič s maloletým dieťaťom nestretával, resp. stretával vo veľmi obmedzenom rozsahu.

13. Jedným z výrazných prostriedkov pre zabezpečenie spoluúčasti druhého rodiča na výchove a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta je osobný styk rodiča s mal. dieťaťom. Úlohou rodiča je pochopiteľne, aby pri styku s dieťaťom len pozitívnym spôsobom uplatňoval svoju výchovnú úlohu. Na druhej strane, úlohou rodiča, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytvárať vhodné podmienky pre tento styk a to najmä vedením dieťaťa k správne vzťahu k druhému rodičovi. Byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to aj napriek nezhodám vo vzťahoch medzi rodičmi. Ako vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa, dieťa má právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi a obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (čl. 9 ods. 3 a čl. 18 ods. 1). Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že v záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojím dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života (styku medzi rodičom a dieťaťom), musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa a byť tomuto cieľu primerané. Kritéria pre rozhodovanie o zverení dieťaťa do starostlivosti sa analogicky uplatnia aj v prípade rozhodovania o styku. V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené, a prijaté opatrenia majú byť učené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Pokiaľ všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, a teda ak je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov,

potom by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stýkať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulat rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takáto úprava je spravidla vždy v "najlepšom záujme dieťaťa", pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané.... Vo všeobecnej rovine je možné súhlasiť s doktrínálnym záverom, že "styk by mal byť stanovený v rozsahu, ktorý umožní nerezidentnému rodičovi v dostatočnej miere participovať na bežných každodenných záležitostiach dieťaťa, rovnako ako na jeho voľnočasových aktivitách. (viď uznesenie ÚS ČR, sp.zn. I.ÚS 955/15 z 14. 3. 2017).

14. Matka namieta nesprávny záver súdu o tom, že styk realizovaný bez prítomnosti matky nezodpovedá záujmu mal. dieťaťa. Mal. Q. má 5 rokov, je vo veku, kedy už nie je odkázaná na 24 hodinovú starostlivosť matky. Otec prejavuje o dcéru záujem, je potrebné budovať a naďalej upevňovať ich vzájomný citový vzťah. Z obsahu spisu vyplýva, že otec má pre osobnú starostlivosť o dcéru v rozsahu upraveného styku vytvorené vhodné podmienky, má záujem ju vykonávať. Je zrejmé, že komunikácia medzi rodičmi je narušená. Matka tvrdí, že otec nemá záujem sa stretávať s dcérou, otec tvrdí, že matka vytvára prekážky pre stretávanie sa s dcérou tým, že neodpovedá na smsky, nedvíha telefón. Je potrebné zdôrazniť, že kooperácia a komunikácia medzi rodičmi aj po rozpade ich vzťahu je jedným zo základných prvkov, ktoré definujú záujem dieťaťa. Vzhľadom na absenciu konštruktívnej komunikácie a spolupráce rodičov odvolací súd má za to, že prítomnosť matky pri realizácii styku je kontraproduktívna a pôsobí rušivo a demotivujúco pre dieťa. V súčasnosti vzhľadom na potrebu pripraviť maloletú na styk s otcom sa ako najpriateľnejšie riešenie javí úprava styku v nedeľu bez jej prítomnosti v mieste bydliska otca, kde má dieťa možnosť spoznať aj ďalšiu rodinu otca, čo je nesporne v súlade s jej záujmom. Až postupom času po úspešne zvládnutej adaptácii bude možné rozšíriť styk aj o prenocovanie v mieste bydliska otca. Matka, ktorá je momentálne pre Q. prioritným rodičom, je povinná v záujme dcéry a to aj napriek ňou prežívanej nedôvere k otcovi, dieťa primerane na styk s otcom pripraviť (vrátane pozitívnej motivácie dieťaťa v súvislosti s kontaktom s jej otcom) a obaja rodičia sú povinní dbať na to, aby styk mohol prebiehať v kludnej a harmonickej atmosfére.

15. Ani ďalšie odvolacie námietky otca nespochybnili vecnú správnosť rozsudku v jeho napadnutých častiach. Odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).